

Zkušenosti základní umělecké školy

S CELOSVĚTOVÝM PROJEKTEM PŘIDRUŽENÉ ŠKOLY UNESCO

Česká republika je již od roku 1966 zapojena do celosvětového projektu Přidružených škol UNESCO - Associated Schools Project Network (ASPnet), do něhož jsou zapojeny mateřské, základní, střední i vysoké školy ze 170 zemí světa.

Jejich spolupráce probíhá zejména ve třech základních oblastech, jímž UNESCO věnuje i na úseku výchovy a vzdělávání přednostní pozornost: ochraně lidských práv a demokracie, kulturnímu a přírodnímu dědictví a ochraně životního prostředí. Mezi jednotlivými školami se tak vytvářejí přátelské vztahy, které často vedou ke spolupráci i v jiných oblastech.

Na zkušenosti z tohoto projektu jsme se zeptali ředitelky jedné ze tří ZUŠ v České republice, které jsou přidruženými školami UNESCO, Vlasty Matonogové ze ZUŠ Rychvald v Moravskoslezském kraji.

Paní ředitelko, jak jste se o projektu vlastně dověděla a jaký byl hlavní důvod zapojení Vaší školy do tohoto projektu?

Škola se zapojila do projektu již rok před mým nástupem do funkce, v roce 2003. **Hlavním důvodem zapojení naší školy do projektu byl jeho zajímavý obsah.** Vytvoření nadnárodní sítě škol, která by pedagogům umožňovala vzájemné předávání zkušeností, nápadů a myšlenek v oblasti učebních metod a postupů, výměnu učebních pomůcek a v neposlední řadě i vzájemná setkávání pedagogů i jejich studentů na seminářích, konferencích, v rámci kulturních aktivit, při práci na společných mezinárodních (mnohdy celosvětových) projektech.

Jakou funkci vlastně plní základní umělecká škola jako přidružená škola UNESCO?

Spolu s dalšími přidruženými školami plní i základní umělecká škola funkci instituce propagující ideály a principy UNESCO na poli výchovy a vzdělávání prostřednictvím projektů zejména v oblasti multikultury nebo ochrany kulturního dědictví, předávání hudebních myšlenek, uchovávání dědictví národa a integrování hudby do všech oblastí umění.

ných národů vyhlášený Mezinárodním rokem planety Země, to bylo 10 prioritních témat z této oblasti, jejichž cílem bylo především zdůraznění významu geologických věd pro řešení aktuálních ekologických problémů společnosti. Dalším tématem „Týdne škol UNESCO“ se stal „Udržitelný rozvoj“ a letos bylo organizací UNESCO vyhlášeno téma „Mezinárodní rok astronomie“.

Jak to konkrétně probíhá v praxi?

UNESCO každoročně vyhlašuje téma, ke kterému se všechny přidružené školy hlásí v tzv. „Týdnu škol UNESCO“. Např. pro rok 2005 bylo zvoleno téma „Fyzika kolem nás“, pro rok 2006, který byl Organizací spoje-

To jsou určitě zajímavá témata, ale jak jste je skloubili s aktivitami v uměleckém vzdělávání?

Nebylo to jednoduché, ale myslím, že jsme si s tím poradili velice dobře. Tak třeba fyzika a hudba. Jak spojit

na první pohled tak různorodá téma? A přece (a teď ať mi fyzikové prominou, pokud nemám úplně pravdu), dynamika, síla, tlak, tíha, rychlost, akustika, prostor – to jsou termíny, které si pamatuji z fyziky a se kterými pracujeme i v hudbě. Rozhodli jsme se proto uspořádat koncert, na který jsme přizvali pěvecký sbor Gymnázia O. Havlové z Ostravy - Poruby (další přidružená škola UNESCO) a pěvecký sbor Gymnázia F. Živného z Bohumína. Naši školu reprezentoval dětský pěvecký sbor Klíček a učitelé ZUŠ. Hudba, která na koncertu v důstojném prostoru kostela s nádhernou akustikou zazněla, měla opravdu tu správnou dynamiku i sílu.

Pokud se týká druhého tématu, naše ZUŠ si jako prioritu, kterou se bude zabývat nejen v rámci „Týdne škol UNESCO“, vybrala oblast Země a život. Je-li základní umělecká škola zaměřena především na uchování a předávání kulturního dědictví, výsledkem dlouhodobého vzdělávání v ní by měl být mladý člověk, který by měl umět zhodnotit i jiné oblasti kvality života, k nimž nepochybně patří i oblast ekologie. K tomu směřovaly všechny aktivity Týdne škol UNESCO 2006 a jeho vyvrcholením byl pak slavnostní koncert opět za účasti pěveckého sboru studentů Gymnázia O. Havlové z Ostravy-Poruby a sboru studentů Gymnázia Hladnov ze Slezské Ostravy. Program obou sborů a dětské „cimbálůvky“ naší školy byl zakončen společnou písní s příznačným názvem Člověk a Země.

Tématu „Udržitelný rozvoj“, které jsme chápali jako způsob života zaměřený na hledání harmonie mezi člověkem a přírodou, mezi společností a jejím životním prostředím tak, abychom se co nejvíce přiblížili k ideálům humanismu a úcty k životu a přírodě ve všech jejich formách a v různých časových horizontech, jsme se zhostili nejen tradičním klasickým koncertem, ale další akcí s názvem „Mámo, táto, hraj se mnou“, kterou jsme se přihlásili k principům kvality života ve spojení s vnitrogenační a mezigenační odpovědností. Pokusili jsme se vtáhnout do chodu školy rodiče, prarodiče

a další příbuzné, kteří hrají nebo hráli na nějaký hudební nástroj, nebo mají výtvarné nadání.

Spolu se svými dětmi, žáky naší školy, si společně „zamuzicírovali“ a vystavili své výtvarné práce. Přes počáteční trému vládla v sále přátelská a tvůrčí atmosféra a kromě nejužívanějšího klavíru pro čtyři ruce jsme slyšeli i kombinace kytara-klarinet, klavír-foukací harmonika, dvě kytary-zpěv, čtyřruční klavír-klarinet. Snaha rodinných příslušníků dětí byla v závěru koncertu oceněna předáním kytičky a Pamětního vysvědčení, na kterém byly známky za umělecký dojem, za brilantní technické provedení, za zodpovědnou přípravu, za ochotu a za odvalu. Na navazující vernisáži výtvarných prací už někteří rodiče plánovali program vystoupení pro příští rok.

A při vyhlášení tématu „Mezinárodní rok astronomie“ jsme se hned zaraďovali. Ačkoliv je astronomie na první pohled zcela vzdálena světu umění, pokusili jsme se podívat na ni trochu z jiného úhlu. Již celá staletí se přece mnozí umělci nechají vesmírem nebo pohledem na hvězdnou oblohu inspirovat. A právě inspirace patří k základním pilířům práce tvůrčích lidí. Toto téma najdeme nejen v poezii nebo výtvarném umění, ale také v hudbě a od minulého století i ve světě filmu. Rozhodli jsme se tedy uspořádat projektový den pro žáky všech oborů naší školy, na kterém byly děti seznámeny

s historií a hlavní myšlenkou organizace UNESCO, poslouchaly hudbu, inspirovanou vesmírem a při jejím poslechu kreslily, malovaly nebo psaly příběhy, které je přitom napadaly. Překvapila je návštěva mimozemšťanů z planety Mars, kteří mezi ně zavítali a povídali si s nimi. Nakonec se všichni zúčastnili vědomostní soutěže na téma hudba a astronomie.

O týden později jsme ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem Johana Palisy při Vysoké škole báňské v Ostravě uspořádali v planetáriu akci s názvem „Hudba pod hvězdami“. Jako hosty jsme přizvali opět studenty přidružené školy UNESCO - Gymnázia O. Havlové z Ostravy-Poruby, a studenty Gymnázia Fr. Živného z Bohumína. Děti, mnohé i s doprovodem rodičů, zde opět poslouchaly hudbu různých stylových období, tentokrát však pod promítanou hvězdnou oblohou. Nejednalo se ani o odborný astronomický výklad, ani o přednášku z dějin hudby. Záměrem pořadu bylo nechat se oslovit krásou hudby, umocněnou pohledem na hvězdy a naopak, nechat se okouzlit krásou hvězdného nebe, která byla umocněna poslechem hudby. Posluchači se tak aspoň na chvíli mohli vžít třeba do pocitů inspirovaného umělce.

Kladné ohlasy přítomných na všech těchto akcích nás přesvědčily o jejich smyslu a taky o tom, že principy ideálů UNESCO byly naplněny.